

Dosarul nr. 3ra-1067/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: N. Mazur)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Guzun, L. Pruteanu, V. Buhnaci)

DECIZIE

4 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic
Nicolae Craiu
Iurie Bejenaru
Nina Vascan

examinând recursul depus de Procuratura Generală a Republicii Moldova,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Procurorul General în interesele statului și ale societății, Guvernului Republicii
Moldova împotriva Comisiei Naționale a Pieței Financiare, intervenienți accesorii
Compania Internațională de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni, Societatea cu
Răspundere Limitată „Pavrapid” și Agenția Servicii Publice cu privire la anularea
înscrisului protocolare și avizului prealabil,

împotriva deciziei din 19 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost admis apelul declarat de Comisia Națională a Pieței Financiare, a fost casată
hotărârea din 4 iunie 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru și a fost emisă o
nouă hotărâre de respingere a acțiunii ca neîntemeiată,

c o n s t a t ă:

La 25 martie 2015 Procurorul General în interesele statului și ale societății,
Guvernului Republicii Moldova a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Comisiei Naționale a Pieței Financiare, intervenienți accesorii CIA „Asito” SA, SRL
„Pavrapid”, Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău, filiala ÎS „Cadastru” și Oficiul
Teritorial Chișinău al Camerei Înregistrării de Stat cu privire la anularea înscrisului
protocolare și avizului prealabil.

În motivarea acțiunii a indicat că în rezultatul examinării informației Comisiei
Naționale a Pieței Financiare nr. 04-376 din 2 februarie 2015 parvenită de la Comisia
economie, buget și finanțe a Parlamentului Republicii Moldova, privind pretinsul
caracter ilegal al unor tranzacții care duc la diminuarea activelor CIA „Asito” SA,
Procuratura Generală a constatat ilegalitatea actelor administrative emise de către

Comisia Națională a Pieței Financiare în legătură cu avizarea tranzacțiilor respective.

Astfel, a menționat că în conformitate cu prevederile art. 32 alin. (1) al Legii cu privire la asigurări, la 14 ianuarie 2015 CIA „Asito” SA a depus o cerere la Comisia Națională a Pieței Financiare prin care a solicitat eliberarea avizului prealabil pentru investirea a mai mult de 15% din capitalul propriu în capitalul social al SRL „Pavrapid”, anexând setul de documente necesare în conformitate cu prevederile pct. 10 din Regulamentul privind avizarea încheierii unor tranzacții de către asigurători (reasiguratori), aprobat prin hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 10/9 din 15 martie 2013.

Potrivit proiectului investițional, CIA „Asito” SA urma să depona imobilul din mun. Chișinău, str. Mitropolit Bănulescu-Bodoni 57/1, în capitalul social al SRL „Pavrapid”, iar ulterior să înstrăineze participația sa de 99,9% în capitalul social al SRL „Pavrapid” companiei din Marea Britanie „Nutzen Limited”, ultima urmând să achite CIA „Asito” SA suma de 137018406 lei. Prealabil, asupra cererii și materialelor anexate s-au expus subdiviziunile de specialitate ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare, care, depistând că realizarea investiției conform proiectului CIA „Asito” SA ar constitui o încălcare a Regulamentului aprobat prin Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 10/9 din 15 martie 2013, au propus adoptarea unei decizii de refuz în eliberarea avizului prealabil.

A relatat că potrivit calculelor specialiștilor Comisiei Naționale a Pieței Financiare, valoarea investiției constituie 73,1803% din capitalul propriu al CIA „Asito” SA, pe când la pct. 15 al Regulamentului privind avizarea încheierii unor tranzacții de către asigurători (reasiguratori), aprobat prin hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 10/9 din 15 martie 2013, este prevăzut expres că asigurătorul (reasiguratorul) nu poate investi în capitalul social al unei și aceleiași societăți comerciale mai mult de 50% din capitalul său propriu întru evitarea concentrării excesive a riscului, totodată nefiind respectate cerințele pct. 10 alin. 10) din același Regulament, potrivit căruia la cererea pentru eliberarea avizului asigurătorul va anexa calculul marjelor de solvabilitate și al coeficientului de lichiditate după efectuarea investiției, pe când CIA „Asito” SA a prezentat acest calcul la situația de după vânzarea cotei din capitalul social al societății în care a efectuat investiția.

În pofida faptului că circumstanțele stabilite în mod evident cad sub incidența prevederilor pct. 33 al Regulamentului aprobat prin hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 10/9 din 15 martie 2013, care implică refuzul în eliberarea avizului, în special, deoarece contravin prevederilor Regulamentului care interzic expres investițiile de acest fel, expunând asigurătorul la riscuri care îi amenință solvabilitatea sau lichiditatea, precum și în contextul în care subdiviziunile specializate ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare au pus în evidență în repetate rânduri riscul de înrăutățire bruscă a situației financiare a CIA „Asito” SA, perfectând în acest sens proiectul de înscriere protocolară privind refuzul în eliberarea avizului, propus de către acestea spre adoptare, la ședința din 28 ianuarie 2015, prin votul a 3 membri din totalul de 5, Consiliul de administrație al Comisiei

Naționale a Pieței Financiare prin înscrierea protocolară nr. 4/3 a decis eliberarea avizului prealabil pentru investirea a mai mult de 15% din capitalul propriu al CIA „Asito” SA în capitalul social al SRL „Pavrapid”, prin depunerea bunului imobil amplasat pe adresa mun. Chișinău, str. Mitropolit Bănulescu-Bodoni 57/1.

În baza înscrierii protocolare a Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 4/3 din 28 ianuarie 2015 a fost eliberat avizul prealabil al nr. 04-350 din 31 ianuarie 2015 pentru investirea a mai mult de 15% din capitalul propriu al CIA „Asito” SA în capitalul social al unei societăți comerciale.

A mai indicat că în cererea depusă, CIA „Asito” SA a solicitat doar avizul prealabil pentru investirea a mai mult de 15% din capitalul propriu în capitalul social al SRL „Pavrapid”, pe când prin înscrierea protocolară nr. 4/3 din 28 ianuarie 2015 și avizul prealabil nr. 04- 350 din 31 ianuarie 2015 ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare, a fost aprobată inclusiv realizarea tranzacției în condițiile și termenele asumate prin contractul de intenții încheiat la data de 28 ianuarie 2015 între CIA „Asito” SA și societatea „Nutzen Limited” (Londra), care presupune înstrăinarea participației de 99,9% în capitalul social al SRL „Pavrapid” companiei din Marea Britanie.

A susținut că în lipsa unei cereri a asiguratorului și fără a fi respectată procedura prevăzută de Capitolul II, secțiunea 4 din Regulamentul aprobat prin hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 10/9 din 15 martie 2013 prin înscrierea protocolară și avizul menționat, Consiliul de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare a aprobat și realizarea tranzacției în condițiile și termenele asumate prin contractul de intenții, încheiat la data de 28 ianuarie 2015 între CIA „Asito” SA și societatea „Nutzen Limited” (Londra), care ar putea constitui o tranzacție de proporții și necesită o procedură separată de examinare/aprobare cu depunerea unui alt set de documente de către solicitant (asigurator).

A invocat că potrivit pct. 10 din Regulamentul privind avizarea încheierii unor tranzacții de către asiguratorii (reasiguratorii), aprobat prin hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 1 din 15 martie 2013, la cererea prezentată Comisiei Naționale pentru eliberarea avizului prealabil pentru investirea a mai mult de 15% din capitalul propriu al asiguratorului (reasiguratorului) în capitalul social al unei societăți comerciale se anexează un set de documente care în mod obligatoriu trebuie să cuprindă rapoartele financiare pentru ultimii 2 ani ale societății comerciale în capitalul social al căreia se efectuează investiția.

La cererea din 15 ianuarie 2015 prin care a fost solicitată eliberarea avizului prealabil pentru investirea a mai mult de 15% din capitalul propriu în capitalul social al SRL „Pavrapid”, au fost anexate rapoartele financiare pentru ultimii 2 ani ale SRL „Pavrapid”. Totodată, în avizul Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 04- 350 din 31 ianuarie 2015 s-a menționat că documentul a fost eliberat în rezultatul examinării actelor anexate la cererea CIA „Asito” SA, printre care se regăsește copia rapoartelor financiare ale SRL „Pavrapid” pentru anul 2013 și anul 2014.

Ulterior adoptării înscrierii protocolare și eliberării avizului, prin scrisoarea nr. 80 din 11 februarie 2015 Serviciul Informațional al Rapoartelor Financiare de pe lângă Biroul Național de Statistică a informat Comisia Națională a Pieței Financiare

despre faptul că SRL „Pavrapid” pentru anul 2013 nu a prezentat rapoarte financiare (contabile), ceea ce demonstrează necorespunderea setului de documente prezentat cerințelor pct. 10 al Regulamentului aprobat prin hotărârea nr. 10/9 din 15 martie 2013.

Astfel, a declarat că circumstanțele descrise permit de a concluziona că la adoptarea înscrierii protocolare a Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 4/3 din 28 ianuarie 2015 și la eliberarea avizului prealabil al Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 04-350 din 31 ianuarie 2015, au fost încălcate prevederile pct. 10, pct. 15 și Capitolul 11, secțiunea 4 din Regulamentul privind avizarea încheierii unor tranzacții de către asiguratorii (reasiguratorii), aprobat prin hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 10/9 din 15 martie 2013, aceste încălcări constituind temeieri evidente de refuz în eliberarea avizului în conformitate cu pct. 33 al aceluiași Regulament.

În drept, acțiunea a fost întemeiată pe prevederile 124 din Constituția Republicii Moldova, art. 5, 14, 19 din Legea cu privire la procuratură nr. 294 din 25 decembrie 2008, art. 3, 5 lit. c), 26 alin. (1) lit. a) și c) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, art. 23 din Legea privind Comisia Națională a Pieței Financiare nr. 192 din 12 noiembrie 1998.

A solicitat anularea înscrierii protocolare nr. 4/3 din 28 ianuarie 2015 emisă de Comisia Națională a Pieței Financiare cu privire la eliberarea avizului prealabil pentru investirea a mai mult de 15% din capitalul propriu al CIA „Asito” SA în capitalul social al unei societăți comerciale și anularea avizului prealabil nr. 04-350 din 31 ianuarie 2015 eliberat de Comisia Națională a Pieței Financiare pentru investirea a mai mult de 15 % din capitalul propriu al CIA „Asito” în capitalul social al unei societăți comerciale.

Prin hotărârea din 4 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă cererea de chemare în judecată. A fost anulată înscrierea protocolară nr. 4/3 din 28 ianuarie 2015 emisă de Comisia Națională a Pieții Financiare cu privire la eliberarea avizului prealabil pentru investirea a mai mult de 15% din capitalul propriu al CIA „Asito” în capitalul social al unei societăți comerciale și avizul prealabil nr. 04-350 din 31 ianuarie 2015 eliberat de Comisia Națională a Pieții Financiare pentru investirea a mai mult de 15 % din capitalul propriu al CIA „Asito” în capitalul social al unei societăți comerciale.

La 7 iunie 2018, Comisia Națională a Pieții Financiare a declarat apel împotriva hotărârii din 4 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin decizia din 19 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Comisia Națională a Pieței Financiare, a fost casată hotărârea din 4 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a fost emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 20 iunie 2019 Procuratura Generală a Republicii Moldova a depus recurs împotriva deciziei din 19 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și ilegală prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material.

A relatat că instanța de apel nu a luat în considerație că actele administrative contestate contravin legislației în vigoare, deoarece la emiterea lor a fost încălcată procedura stabilită.

Astfel, a susținut că încheierea protocolară nr. 4/3 din 28 ianuarie 2015 și avizul prealabil nr. 04-350 din 31 ianuarie 2015, emise de către Comisia Națională a Pieței Financiare, au fost adoptate cu încălcarea prevederilor pct. 10, pct. 15 și Cap.II, Secțiunea 4 din Regulamentul privind avizarea încheierii unor tranzacții de către asigurători (reasiguratori), aprobat prin hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 10/9 din 15 martie 2013, iar din acest motiv intimatul urma să refuze în eliberarea actelor nominalizate.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ, reține că prin Legea nr.116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) al Codului administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că decizia instanței de apel a fost pronunțată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ. Respectiv, termenul de declarare al recursului urmează să fie calculat conform dispozițiilor instituite de Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 19 martie 2019, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc.

Astfel, recursul depus la 20 iunie 2019, este în termen.

Prin referința din 23 august 2019, Comisia Națională a Pieței Financiare a solicitat de a declara inadmisibil recursul.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) al Codului administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu prevederile art. 247 Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și a emite o nouă decizie de încetare a procesului, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

În conformitate cu prevederile art. 194 alin. (2) Cod administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Prin prisma art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

Articolul 432 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, arată cazurile în care normele de drept material și procedural au fost încălcate sau aplicate eronat de către instanța judecătorească, iar conform alin. (4) al aceluiași articol, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În condițiile art. 432 alin. (5) Cod de procedură civilă, temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 265 lit. h) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească dispune încetarea procesului în cazul în care cererea de chemare în judecată este depusă de un organ, o organizație sau o persoană în vederea apărării drepturilor, libertăților sau intereselor legitime ale unei alte persoane fără ca prezentul cod sau o altă lege să le confere acest drept.

Din materialele dosarului s-a constatat că, la 25 martie 2015 Procurorul General în interesele statului și ale societății, Guvernului Republicii Moldova a depus cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei Naționale a Pieței Financiare, intervenienți accesorii CIA „Asito” SA, SRL „Pavrapid” și Agenția Servicii Publice, solicitând anularea înscrierii protocolare nr. 4/3 din 28 ianuarie 2015 emisă de Comisia Națională a Pieței Financiare cu privire la eliberarea avizului prealabil pentru investirea a mai mult de 15% din capitalul propriu al CIA „Asito” SA în capitalul social al unei societăți comerciale și anularea avizului prealabil nr. 04-350 din 31 ianuarie 2015 eliberat de Comisia Națională a Pieței Financiare pentru investirea a mai mult de 15 % din capitalul propriu al CIA „Asito” în capitalul social al unei societăți comerciale.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a concluzionat asupra temeiniciei acțiunii depuse și a admis cererea de chemare în judecată, anulând

înscrisura protocolară nr. 4/3 din 28 ianuarie 2015 emisă de Comisia Națională a Pieții Financiare cu privire la eliberarea avizului prealabil pentru investirea a mai mult de 15% din capitalul propriu al CIA „Asito” în capitalul social al unei societăți comerciale și avizul prealabil nr. 04-350 din 31 ianuarie 2015 eliberat de Comisia Națională a Pieții Financiare pentru investirea a mai mult de 15 % din capitalul propriu al CIA „Asito” în capitalul social al unei societăți comerciale.

Judecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău a casat hotărârea primei instanțe și a emis o nouă hotărâre prin care a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a apreciat ca fiind neîntemeiată concluzia primei instanțe referitoare la admiterea cererii de chemare în judecată.

În acest sens, instanța de apel a constatat că acțiunile Comisiei Naționale a Pieței Financiare sunt bazate pe temeuri legale, iar autoritatea nu și-a încălcat competența, a respectat procedura stabilită și prevederile legislației în vigoare, și astfel, nu există temei de anulare a actelor contestate.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că hotărârea primei instanțe a fost emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept ce guvernează raportul litigios și aprecierea arbitrară a probelor administrate.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că atât prima instanță, cât și instanța de apel au aplicat și au interpretat greșit normele de drept material și procedural, motiv din care actele judecătorești de dispoziție nu pot fi menținute.

În susținerea poziției enunțate, instanța de recurs menționează că în conformitate cu prevederile art. 23 alin. (1) din Legea privind Comisia Națională a Pieței Financiare nr. 192 din 12 noiembrie 1998, actele Comisiei Naționale sunt supuse controlului de legalitate în instanțele de contencios administrativ conform procedurii stabilite de Legea contenciosului administrativ și conform cerințelor prezentei legi.

Articolul 5 lit. c) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (în vigoare până la 1 aprilie 2019), reglementează că subiecți cu drept de sesizare în contenciosul administrativ sunt: procurorul care, în condițiile Codului de procedură civilă, atacă actele emise de autoritățile publice.

În conformitate cu art. 71 alin. (1) Cod de procedură civilă (în vigoare la momentul adresării cu cererea de chemare în judecată), procurorul participă la judecarea pricinilor civile în primă instanță în calitate de participant la proces dacă el însuși l-a pornit în condițiile legii.

În acord cu art. 71 alin. (3) lit. f) și j) Cod de procedură civilă (în vigoare la momentul adresării cu cererea de chemare în judecată), procurorul este în drept să adreseze în judecată o acțiune sau o cerere în apărarea drepturilor și intereselor statului și ale societății ce țin de declararea, în condițiile legii, a actelor normative ale autorităților publice, ale altor organe și organizații, ale persoanelor oficiale sau funcționarilor publici ca fiind nule și în alte cazuri prevăzute de lege.

Totodată, art. 19 din Legea cu privire la procuratură nr. 294 din 25 decembrie 2008 (în vigoare până la 1 august 2016) specifică condițiile de contestare a actului administrativ de către procuror, și anume:

(1) Dacă în exercitarea atribuțiilor a depistat acte administrative ilegale cu caracter normativ sau individual, emise de un organ sau de o persoană cu funcție de răspundere, care încalcă drepturile și libertățile cetățeanului, procurorul este în drept să le conteste cu recurs.

(2) Recursul va fi examinat de organul respectiv sau de persoana cu funcție de răspundere în termen de 10 zile de la data primirii lui, iar în cazul examinării de un organ colegial, la prima lui ședință. Rezultatele examinării recursului se comunică imediat în scris procurorului.

(3) În caz de respingere neîntemeiată sau de neexaminare a recursului, procurorul este în drept să reclame actul administrativ în instanță de judecată competentă pentru a fi declarat nul.

Raportând prevederile art. 5 din Legea contenciosului administrativ la prevederile art. 19 din Legea cu privire la procuratură se conchide că, procurorul poate contesta actele administrative în condițiile art. 71 alin. (3) Cod de procedură civilă, coroborat cu prevederile art. 19 din Legea cu privire la procuratură, dacă în cazul exercitării atribuțiilor a depistat acte administrative ilegale.

Totodată, din analiza acestor dispoziții legale se evidențiază caracterul exhaustiv și imperativ al dreptului procurorului de a depune cereri de chemare în judecată în interesele statului și ale societății și anume, în situațiile ce țin de declararea, în condițiile legii, a actelor normative ca fiind nule, sau contestarea actelor administrative cu caracter normativ sau individual, care încalcă drepturile și libertățile cetățeanului.

La caz, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ constată că acțiunea înaintată de către Procurorul General în interesele Guvernului Republicii Moldova cu privire la anularea înscrierii protocolare nr. 4/3 din 28 ianuarie 2015 și avizului prealabil nr. 04-350 din 31 ianuarie 2015 eliberate de Comisia Națională a Pieței Financiare pentru investirea a mai mult de 15 % din capitalul propriu al CIA „Asito” SA în capitalul social al unei societăți comerciale, a fost depusă contrar condițiilor stabilite de prevederile art. 71 alin. (3) Cod de procedură civilă și art. 19 din Legea cu privire la procuratură, în vigoare la momentul depunerii acțiunii.

În acest sens, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că în conformitate cu prevederile art. 20 alin. (1) din Legea privind Comisia Națională a Pieței Financiare nr. 192 din 12 noiembrie 1998, în scopul exercitării atribuțiilor sale, Comisia Națională emite decizii sub forma actelor normative (hotărâri) și a actelor cu caracter individual (hotărâri, ordonanțe, înscrieri protocolare).

Astfel, înscrierea protocolară nr. 4/3 din 28 ianuarie 2015 și avizul prealabil nr. 04-350 din 31 ianuarie 2015 eliberate de Comisia Națională a Pieței Financiare, nu constituie acte normative ale organului respectiv, și prin urmare, nu acordă dreptul procurorului de a se adresa cu acțiune în judecată în temeiul art. 71 alin. (3) lit. f)

Cod de procedură civilă, în apărarea drepturilor și intereselor statului și ale societății ce țin de declararea, în condițiile legii, a actelor normative ale autorităților publice, ale altor organe și organizații, ca fiind nule.

De altfel, procurorul nu a fost în drept de a depune cererea de chemare în judecată nici în temeiul art. 19 din Legea cu privire la procuratură nr. 294 din 25 decembrie 2008 (în vigoare până la 1 august 2016), deoarece, aceste prevederi legale, acordă dreptul procurorului de a contesta actul administrativ în instanța de judecată în cazul în care în exercitarea atribuțiilor a depistat acte administrative ilegale cu caracter normativ sau individual, care încalcă drepturile și libertățile cetățeanului, ceea ce la caz, nu se atestă, ori, din însuși cererea de chemare în judecată rezultă că aceasta a fost depusă în interesele statului și ale societății, dar nu în interesele cetățeanului.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reiterează că din textul normelor enunțate, rezultă împuternicirile procurorului de a se adresa cu acțiune în instanța de judecată în apărarea drepturilor și intereselor statului și ale societății, doar în cazul declarării actelor normative ale autorităților publice ca fiind nule, sau de a depune acțiune în judecată în interesele cetățeanului, în cazul în care actul administrativ încalcă drepturile și libertățile lui, pe când în speță, nu rezultă astfel.

Drept urmare, se evidențiază cert că instanțele de judecată ierarhic inferioare au interpretat incorect normele procesual aplicabile speței și au examinat acțiunea depusă de către Procurorul General în fond, în pofida faptului că aceasta a fost depusă de un organ, fără de a dispune de acest drept, mai exact, legea nu conferă dreptul procurorului de a se adresa pe aceste temeuri.

În ordinea celor expuse, urmează de evidențiat că participarea nejustificată a procurorului în procesul civil ar duce la încălcarea „justului echilibru” ce ar trebui să existe între părți și a art. 6 CEDO - dreptul la un proces echitabil, inclusiv principiul „egalității armelor” (a se vedea cauza Menchinskaya c. Rusiei, hotărârea din 15.01.2009), având în vedere că în conformitate cu art. 72 Cod de procedură civilă, procurorul are drepturile procesuale ale unui reclamant, aceste drepturi fiind dublate din contul intervenirii și reclamantului în proces.

Circumstanțele descrise permit completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ să conchidă că, prima instanță și instanța de apel au interpretat și au aplicat eronat prevederile legii, motiv din care actele judecătorești de dispoziție pronunțate, nu pot fi menținute ca legale și întemeiate.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție prin prisma prevederilor art. 265 lit. h) Cod de procedură civilă, concluzionează că procesul civil, intentat la cererea de chemare în judecată a Procurorului General în interesele Guvernului Republicii Moldova, urmează a fi încetat.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că normele de drept au fost aplicate și interpretate eronat, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios

administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia din 19 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 4 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a emite o nouă decizie sub formă de încheiere prin care a dispune încetarea procesului.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c), art. 248 alin. (2) Cod administrativ, art. 265 lit. h) Cod de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de Procuratura Generală a Republicii Moldova.

Se casează integral decizia din 19 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 4 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și se emite o nouă decizie sub formă de încheiere prin care:

Se încetează procesul civil pornit la cererea de chemare în judecată a Procurorului General în interesele Guvernului Republicii Moldova împotriva Comisiei Naționale a Pieței Financiare, intervenienți accesorii Compania Internațională de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni, Societatea cu Răspundere Limitată „Pavrapid” și Agenția Servicii Publice cu privire la anularea înscrierii protocolare și avizului prealabil.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Mariana Pitic

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru

Nina Vascan